

**Uchwała nr XVIII/185/15
Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim
z dnia 17 grudnia 2015 roku**

w sprawie: **przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Aleksandrów Łódzki”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)

**Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim
uchwala, co następuje:**

- § 1.** Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Aleksandrów Łódzki, który stanowi załącznik 1 do uchwały.
- § 2.** Określa się plan finansowy Programu na rok 2016, który stanowi załącznik nr 2 do uchwały.
- § 3.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego.
- § 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Aleksandrów Łódzki.

„Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia, zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie”

tworzy się niniejszy program, który wytycza obszary i kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Aleksandrów Łódzki (zwany dalej gminnym programem) określa lokalną strategię w zakresie przeciwdziałania występowaniu oraz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki.

Podstawą niniejszego dokumentu są zadania własne Gminy wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2005 r, nr 180, poz. 1493 z późn.zm.)

Program jest zgodny z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014- 2020, przyjętego Uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku. Program stanowi także kontynuację działań zawartych w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy i Programie Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015 ” przyjętym Uchwałą nr IX/69/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 24 marca 2011, a następnie zmieniony Uchwałą nr X/86/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 kwietnia 2011.

I Wstęp:

Zjawisko przemocy w rodzinie jest, obok problemów alkoholowych, jednym z poważniejszych zaburzeń życia społecznego. Niesie ze sobą dotkliwe konsekwencje dla osób pozostających w jego zasięgu- ofiar, sprawców, a także świadków. Skutki te dotyczą różnych aspektów życia (sfery emocjonalnej, fizycznej, społecznej, intelektualnej, seksualnej, prawnej) i mogą rzutować na dalsze funkcjonowanie tych osób.

Każde zachowanie agresywne w stosunkach międzyludzkich powinno budzić nasz sprzeciw i chęć zatrzymania go. Tym bardziej takie reakcje powinna powodować przemoc, która ma miejsce w rodzinie, w domu, gdzie chcielibyśmy czuć się bezpiecznie i otrzymywać wsparcie, zrozumienie i bliskość. Przemoc zaburza to nasze wyobrażenie o spokojnym, bezpiecznym schronieniu, jakim powinien być nasz dom¹.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

¹ Michalska K, Jaszczak- Kuźmińska D, „ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie- diagnoza, interwencja, pomoc”, ETOH, Warszawa 2014.

II Diagnoza sytuacji:

Przemoc wobec kobiet jest rozpowszechniona na całym świecie i nie dotyczy tylko wybranych społeczeństw.

Na całym świecie kobiety są znacznie bardziej narażone na fizyczną i seksualną przemoc ze strony partnerów, niż ze strony innych osób. Dotyczy to zwłaszcza tych społeczeństw, w których podkreśla się nierówność kobiet i mężczyzn, normy kulturowe dopuszczają zachowania krzywdzące i agresywne oraz nie stosuje się żadnych sankcji (bądź sankcje te są niewielkie). Według ONZ ponad 600 mln kobiet żyje w krajach, w których przemoc w rodzinie nie jest uważana jako przestępstwo².

Trudno jest ustalić dokładną liczbę przypadków przemocy domowej w Polsce. Dane o skali przemocy w rodzinie pochodzą przede wszystkim z analiz dokumentacji sądowych i policyjnych oraz przeprowadzonych badań opinii społecznej na temat przemocy w rodzinie. Do uzyskanych danych należy podchodzić ostrożnie, ponieważ mogą one nie oddawać prawdziwego obrazu zjawiska. Wiele ofiar przemocy nie ujawnia bowiem swojego problemu, nie zgłasza policji aktów przemocy- ze wstydu lub ze strachu przed odwetem sprawcy.

Z badań przeprowadzonych przez prof. Beatę Gruszczyńską wynika, że co trzecia kobieta w Polsce (35 %) doświadczyła przemocy ze strony mężczyzny. Według szacunków rocznie około 800 tysięcy kobiet w wieku 18-69 lat doznaje przemocy, co daje ponad dwa tysiące kobiet dziennie. Prawie co szósty przypadek to przemoc ze strony partnera. Tylko ok. 30 % pokrzywdzonych kobiet zgłosiło taką przemoc organom ścigania.

Statystyki policyjne wskazują, że w 2012 roku policjanci objęli procedurą „Niebieskie Karty” 76 993 osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, z czego 65,3 % stanowiły kobiety, 24, 9 % m- dzieci, a 9.8 % - mężczyźni. Najczęściej przemocy wobec najbliższych dopuszczali się mężczyźni³.

W prokuratorskich oraz sądowych formularzach statystycznych uwzględniono statystyki przestępstw, które mogą zostać zakwalifikowane jako przemoc w rodzinie, według art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Są to m.in. :

- art. 148 § 1-4 kk- zabójstwo;
- art. 156 § 1-3 kk- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,
- art. 157 § 1 kk- spowodowanie średniego i lekkiego uszczerbku na zdrowiu człowieka,
- art. 189 kk- pozbawianie wolności,
- art. 190 kk- groźba bezprawna,
- art. 191 kk- przemoc lub groźba bezprawna w celu zmuszenia do określonego zachowania,
- art. 191 a kk- utrwalanie i rozpowszechnianie wizerunku nagiej osoby,
- art. 197 § 103 kk- zgwałcenie,
- art. 98 KK- współżycie płciowe z osobą w stanie ograniczonej poczytalności,
- art. 199 kk- wymuszanie współżycia płciowego na osobie podległej, w krytycznym położeniu,
- art. 200 § 1 i 2 kk- pedofilia- uprawianie, prezentowanie treści,
- art. 201 kk- kazirodztwo,
- art. 202 § 1- 4 b kk- prezentowanie treści pornograficznych,
- art. 203 kk- doprowadzenie przemocą innej osoby do uprawiania prostytucji,
- art. 208 kk- rozpijanie małoletnich

2 Kluczyńska S, Wrona G, „Przewodnik dla pracowników ochrony zdrowia”, Wyd. Instytut Łukasiewicza na zlecenie PARPA, Warszawa- Kraków 2013.

3 Tamże

W 2014 roku po raz pierwszy badano płeć osób skazanych. Ze zgromadzonych danych wynika, że kobiety, jako sprawcy czynów kwalifikujących się jako przemoc w rodzinie stanowią jedynie niewielki odsetek (4,9 %). Mężczyźni stanowią aż 95, 1 1 % osób skazanych za stosowanie przemocy.

W przypadku przestępstw, pokrzywdzonymi najczęściej były kobiety, a w dalszej kolejności dzieci. Wśród małoletnich pokrzywdzonych liczba dziewczynek i chłopców była taka sama, z niewielką przewagą liczby chłopców.

Rodzaje przestępstw z Kodeksu Karnego	Skazani		Poszkodowane osoby				
	kobiety	mężczyźni	Małoletni			kobiety	Mężczyźni
			Razem	Dziewczynki	Chłopcy		
Ogółem w tym z art:	700 (4, 9 %)	13615 (95,1 %)	5112 (20,1 %)	2512 (49, 1 %)	2605 (50, 9 %)	15630 (64, 2 %)	3602 (14, 8 %)
art. 148 § 1-4	23	44	9	2	7	7	32
art. 156 § 1-3	17	40	4	1	3	28	37
art. 156 § 1-4	31	330	50	21	29	394	157
art. 189	2	5	0	0	0	1	
art. 190	46	853	84	47	37	944	404
art. 190 a §1-3	10	120	7	5	2	148	24
art. 191	1	41	4	2	2	23	1
art. 191 a	0	5	0	0	0	10	1
art. 197 §1-4	0	150	42	31	12	133	6
art. 198	0	6	3	1	2	10	0
art. 199	0	4	3	3	0	1	0
art. 200 §1-2	3	89	140	116	24	9	1
art. 201	3	3	0	0	0	1	2
art. 202 §1-4 b	0	9	13	4	9	0	0
art. 203	0	4	0	0	0	2	1
art. 207 §1	377	10218	3616	1695	1921	13086	2625
art. 207 §2	2	18	9	5	4	18	4
art. 207 §3	2	30	12	8	4	39	8
art. 208	0	3	10	2	8	0	0
inne	183	1543	1102	541	541	746	283

W 2014 roku w sądach rejonowych w Polsce nieprawomocnie osądzono z art. 207 § 1 kk ogółem 15.001 osób, z tego:

- 12.699 skazano,
- 382 uniewinniono,
- 1.192 warunkowo umorzono postępowanie,
- 832 tymczasowo aresztowano

W 2014 roku w sądach rejonowych w Polsce nieprawomocnie skazano z art. 207 § 1 kk ogółem 12. 699 osób, z tego:

- 152- kary grzywny
- 577- kary ograniczenia wolności,
- 11.969 kary pozbawienia wolności, w tym 1.691 bezwzględne, i 10.278 z warunkowym

zawieszeniem wykonania kary.⁴

Zjawisko przemocy na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki na przestrzeni ostatnich czterech lat:

W okresie od stycznia do października 2011 roku procedura „Niebieskie Karty” prowadzona była wyłącznie przez dwa podmioty uprawnione do realizacji w/w procedury: policję i pomoc społeczną.

Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim uruchomił 35 procedur „Niebieskie Karty”, Ośrodek Pomocy Społecznej- 38 procedur, które były załącznikiem do kwestionariusza wywiadu środowiskowego, w tym 21 spraw zostało przekazane instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych.

W ramach spraw dotyczących przemocy w rodzinie Policja wszczęła 20 postępowań przygotowawczych, które zostały przekazane do Prokuratury Rejonowej w Zgierzu z wnioskiem o akt oskarżenia.

Z dniem wejścia w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r, w sprawie procedury „Niebieskie Karty” określono sytuacje, w których przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, służby zdrowia oraz policji podejmują czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a także ich obowiązki i sposób realizacji procedury.

W dniu 24.10.2011 roku Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim założył pierwszą „Niebieską Kartę”, która w związku z nowymi zasadami postępowania, w przypadku powzięcia informacji o przemocy w rodzinie oraz konieczności prowadzenia procedury w ramach Grup Roboczych- została przekazana do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie od 24.10.2011 r do 31.12.2011 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 3 sprawy.

W 2011 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła 16 spraw dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego osób wskazanych jako podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

W w/w okresie z usług punktu konsultacyjno- informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą skorzystały 53 osoby.

W okresie od stycznia do grudnia 2012 roku uruchomiono 32 procedury „Niebieska Karta,a” tylko 6 zostało zakończonych z uwagi na zrealizowany Plan Pomocy Rodzinie.

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim wszczął 26 postępowań z art. 207 kk, z czego 13 spraw zostało przekazanych do Prokuratury Rejonowej w Zgierzu z wnioskiem o akt oskarżenia, 13 spraw zostało umorzonych wobec braku znamion przestępstwa.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła 15 spraw związanych z skierowaniem na leczenie odwykowe osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej.

Z usług Punktu konsultacyjnego- informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą skorzystało: z porad psychologicznych- 16 osób, z porad pedagogicznych oraz mediacji- 14, z porad prawnych 6 osób.

W ramach pomocy psychologicznej świadczonej na rzecz dzieci – świadków i ofiar przemocy domowej, z usług Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej skorzystały 32

4 Chelstowska A, Niżyńska A, „Niebieska Lina” dwumiesięcznik poświęcony problematyce przemocy, nr 5/100/2015.

osoby.

Indywidualne konsultacje dla osób doświadczających przemocy prowadzone były także w Poradni Leczenia Uzależnień, z których skorzystało 157 osób.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 47 formularzy A „Niebieska Karta”. W 7 sprawach orzeczono o braku zasadności podejmowania działań, tym samym dyskwalifikując w/w sprawy do prowadzenia w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim wszczął 20 postępowań z art 207 §1 kk. Wszystkie sprawy zostały skierowane do Prokuratury Rejonowej w Zgierzu z wnioskiem o akt oskarżenia i zostały zakończone wyrokiem skazującym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła 12 spraw związanych z skierowaniem na leczenie odwykowe osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej.

Z usług Punktu konsultacyjnego- informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą skorzystało: z porad psychologicznych- 21 osób, z porad pedagogicznych oraz mediacji- 32 osoby, z porad prawnych 32 osoby.

Pomoc na rzecz dzieci świadków i ofiar przemocy w rodzinie prowadzona była także w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Pomoc w formie indywidualnych konsultacji dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc udzielana była w Poradni Leczenia Uzależnień.

W okresie od stycznia do grudnia 2014 roku podmioty, które w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zostały uprawnione i zobowiązane do prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” wszczęły 46 spraw. W 5 sprawach orzeczono o braku zasadności podejmowanych działań.

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim przyjął 23 zawiadomienia z art. 207 § 1 kk, z czego:

-3 sprawy zostały skierowane do Prokuratury Rejonowej w Zgierzu z wnioskiem o akt oskarżenia,

-4 sprawy zostały umorzone z powodu braku wystarczających dowodów/ znamion przestępstwa,

-9 spraw zostało umorzonych z powodu odmowy składania dalszych wyjaśnień przez osoby składające zawiadomienie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła 14 spraw dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej.

W 2014 roku na mocy porozumienia zawartego przez Ośrodek Pomocy Społecznej z Fundacją In Corpore, w Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych w Aleksandrowie Łódzkim powstała filia Ośrodka dla osób pokrzywdzonych przestępstwem.

W ramach działalności w/w ośrodka udzielane były bezpłatne porady prawne i konsultacje psychologiczne.

Z pomocy psychologa skorzystało 46 osób, z porad prawnych 156 osób. Konsultacje psychoterapeutyczne z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie prowadzone były także w Poradni Leczenia Uzależnień. Poradnia zarejestrowała 391 konsultacji z ofiarami i 205 ze sprawcami.

Powyższe dane z pewnością nie odzwierciedlają rzeczywistej skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki.

Istnieje wiele czynników, które sprawiają, że ofiary nie szukają pomocy i nie podejmują prób zmiany sytuacji.

Osoby krzywdzone często także nie są świadome tego, że doświadczają przemocy ze strony swojego partnera. Zjawisko to jest zauważalne podczas indywidualnych rozmów członków Grup Roboczych z osobami pokrzywdzonymi.

Ile kobiet będących ofiarami przemocy, tyle motywów do pozostania i opuszczenia przemocowca. Czasem są one prozaiczne, a czasem skomplikowane i złożone. Mimo że każda sytuacja jest inna, to noszą one wspólne znamiona.

Skuteczność i powodzenie działań podejmowanych w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie uwarunkowana jest stopniem kompetencji, wiedzy i doświadczeniem osób pomagających oraz współpracy lokalnych instytucji wsparcia.

Skuteczna pomoc osobom doświadczającym przemocy wymaga także zdiagnozowania kontekstu wychowawczego.

W 2014 roku w ramach projektu badawczego zostały przeprowadzone badania ankietowe, którymi objęto łącznie 200 respondentów- uczniów klas I i II gimnazjum z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki.

Celem poznawczym badania było ustalenie w jaki sposób młodzież szkolna postrzega i interpretuje zjawisko przemocy w swoim najbliższym otoczeniu (najbliższych kontekstach).

Problem badawczy zobligował do sformułowania problemów szczegółowych, które zawierały się w następujących pytaniach:

- 1) W jaki sposób młodzież szkolna interpretuje zjawisko przemocy w rodzinie?,
- 2) W jaki sposób młodzież szkolna postrzega zjawisko przemocy wśród swoich znajomych?
- 3) W jaki sposób młodzież szkolna postrzega zjawisko przemocy we własnym domu?.

Narzędziem zastosowanym w procesie badawczym była ankieta zawierająca pytania otwarte i półotwarte. W poszczególnych pytaniach uwzględniono kategorie „inne”.

W większości pytań zastosowano format skali szacunkowej. Respondent mógł wyrazić swoją opinię odwołując się do przedstawionego zbioru kategorii, np. całkowicie się zgadzam -całkowicie się nie zgadzam.

Kwestionariusz ankiety zawierał pytania umożliwiające zbadanie następujących obszarów:

- 1) umiejętności definiowania terminu przemocy,
- 2) kontekstu zjawiska,
- 3) doświadczeń własnych,
- 4) subiektywnego poczucia zagrożenia.

Wyniki z otrzymanych badań umożliwiły sformułowanie następujących wniosków:

1. Ponad połowa ankietowanych nie potrafi zdefiniować terminu **przemoc w rodzinie**. Nieznajomość zagadnienia może wpływać na nieumiejętność rozpoznawania sytuacji (zachowań), które świadczą o tym, że w rodzinie dochodzi do przemocy. Ankietowani mają jednak wiedzę na temat różnorodnych form przemocy, z tym, że przemoc najczęściej kojarzy się z biciem lub krzykami.

2. Mniej niż połowa ankietowanych (36%), wskazuje, że głównym czynnikiem torującym przemoc w rodzinie jest alkohol.

Dane te nie znajdują odzwierciedlenia w statystykach spraw prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy

Aleksandrów Łódzki. Analiza poszczególnych przypadków wskazuje, że głównym problemem w rodzinie jest problem alkoholowy podejrzanego o stosowanie przemocy w rodzinie (74 % prowadzonych spraw).

3. Według ankietowanych osobą doświadczającą przemocy w rodzinie może stać się każdy (19%) jednakże najbardziej zagrożona jest mama i dzieci.

Analogicznie sprawcą przemocy także może stać się każdy (26%), ale najczęściej według ankietowanych jest to tata (25%), mama (17%), rodzeństwo(16%).

4. Jedynie 20 % badanych uważa, że dziecko nigdy nie zasługuje na lanie. Większość z badanych uznaje, że są określone sytuacje, które dają dorosłym przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec dzieci.

5. Ponad połowa ankietowanych nie spotkała się z terminem **zły dotyk**. Może to stwarzać obawę, że w/w osoby nie będą potrafiły rozpoznać sytuacji zagrożenia.

6. Prawie 37% badanych było świadkiem przemocy minimum raz i to najczęściej w szkole a następnie w domu.

7. Prawie 1/3 badanych deklaruje, że minimum raz w życiu doświadczyła przemocy związanej z szarpaniem, zbiciem, uderzeniem przez inną starszą osobę. Jako osobę agresora najczęściej wskazano kolegę, a w następnej kolejności tatę.

8. Prawie połowa ankietowanych doświadczyła przemocy werbalnej (chodzi o sytuacje, gdy ktoś używał sformułowania typu pożałujesz, zobaczysz), najczęściej ze strony kolegi (47%), lub nauczyciela (17%).

9. Aż 40 % badanych deklaruje, że doświadczyło przemocy emocjonalnej- sytuacji, w której dorosła osoba mówiła niedobre rzeczy, po których badany zrobiło się naprawdę przykro. Według ankietowanych osobą stosującą przemoc emocjonalną najczęściej byli rodzice.

10. 40 % badanych choć raz w życiu znalazła się w sytuacji, w której czuła się zagrożona. Spośród w/w osób mniej niż połowa poinformowała o doznanym poczuciu zagrożenia. Osoby te najczęściej informowali rodziców (43%), w następnej kolejności kolegów, nauczycieli. Pedagogowi szkolnemu ufa 9 % ankietowanych.

11. Każda z osób ankietowanych w ciągu ostatniego roku znalazła się w określonej sytuacji którą odbierała jako traumatyczne wydarzenie. Prawie połowa ankietowanych uważa, że została niesłusznie ukarana, lub okradziona z jakiejś wartościowej rzeczy.

Otrzymane wnioski stworzyły konieczność wdrożenia następujących kierunków działań:

1. Poszerzenie wiedzy młodzieży oraz rodziców na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania problemu przemocy w rodzinie,
2. Obalenie mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiających jej stosowanie,
3. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
4. Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
5. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych w ramach szkolnych programów przeciwdziałania przemocy i agresji rówieśniczej, promowanie programów

- skierowanych do dzieci i młodzieży pozbawionych treści przemocowych,
6. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przedstawicieli oświaty.

III Cele Programu:

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie samorządu lokalnego.

Cele szczegółowe:

Cel 1 – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Cel 2- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

Cel 3- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

Cel 4- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

IV Adresaci Programu:

1. ogół społeczeństwa, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie, a także młodzież szkolna,
2. osoby dotknięte przemocą w rodzinie,
3. osoby stosujące przemoc w rodzinie,
4. świadkowie przemocy w rodzinie,
5. służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

V Realizatorzy Programu:

Samorząd terytorialny przy współpracy z podmiotami i organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki.

VI Obszary i kierunki działań:

Obszar :

1. Profilaktyka i edukacja społeczna

Cel: intensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działania:

1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Rodzaje działań:

1.1.1. prowadzenie badań, ekspertyz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki: liczba opracowanych diagnoz

Termin realizacji: 2016-2020

Kierunki działania:

1.2 Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postaw postrzegania problemu przemocy w rodzinie.

Rodzaje działań:

1.2.1. prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno- kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy w rodzinie, informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym ochrony i pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz interwencji wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki: liczba zorganizowanych lokalnych kampanii

Termin realizacji: 2016-2020

Kierunki działania:

1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.

Rodzaje działań:

1.3.1 realizowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów i działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą

Realizatorzy: dyrektorzy placówek oświatowych

Wskaźniki:

- liczba placówek realizujących programy,
- liczba zrealizowanych programów.

Termin realizacji: 2016-2020

Obszar:

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Cel : zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunki działania:

2.1 rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz umacnianie zasad współpracy.

Rodzaje działań:

2.1.1. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych na zasadach określonych w uchwale nr VII/58/2011 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 10.02.2011 r w sprawie przyjęcia Regulaminu działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki, który następnie został zmieniony uchwałą nr IX/70/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 24.03.2011 roku.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy społecznej

Wskaźniki:

- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba utworzonych grup roboczych,
- liczba posiedzeń grup roboczych.

Termin realizacji: 2016-2020

2.1.2. rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Realizatorzy: instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wskaźniki:

- liczba placówek udzielających specjalistycznej pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- zakres i rodzaj świadczonych usług,
- liczba osób korzystających z ofert placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Termin realizacji: 2016-2020

2.1.3. nawiązanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba zleconych lub wspólnie wypracowanych projektów

Termin realizacji: 2016-2020

Kierunki działania:

2.2 upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Rodzaje działania:

2.2.1. upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i upowszechnieniowych materiałów informacyjnych,
- liczba lokalnych kampanii społecznych.

Termin realizacji: 2016-2020

2.2.2. opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie postaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w zajęciach

Termin realizacji: 2016-2020

Kierunki działania:

2.3. udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Rodzaje działania:

2.3.1. realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa

Termin realizacji: 2016-2020

2.3.2. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej na terenie gminy, bądź kierowanie do specjalistycznych środków na terenie powiatu, województwa.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki:

- liczba gminnych ośrodków wsparcia,
- liczba miejsc w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy na terenie gminy, bądź poprzez skierowanie do specjalistycznych ośrodków na terenie powiatu, województwa.

Termin realizacji: 2016-2020

2.3.3 tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny przy współpracy z Urzędem Miejskim.

Wskaźniki:

- liczba lokalnych telefonów zaufania,

- czas dostępności telefonu,
- liczba rozmów i interwencji.

Termin realizacji:2016-2020

2.3.4. zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej

wskaźniki:

- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

Termin realizacji:2016-2020

2.3.5 opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, kierowanie do placówek specjalistycznych na terenie powiatu, województwa, które realizują programy terapeutyczne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba opracowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach terapeutycznych realizowanych na terenie powiatu, województwa,
- liczba osób, które ukończył programy terapeutyczne.

2.3.6 tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych

Realizatorzy: Rada Miejska

Wskaźniki:

- liczba opracowanych uregulowań prawnych umożliwiających pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w uzyskaniu mieszkania,
- liczba mieszkań socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Kierunki działania:

2.4 monitoring skuteczności działań pomocowych

2.4.1.badanie skuteczności pomocy udzielonej rodzinom dotkniętym przemocą

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2016-2020

Obszar:

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działania:

3.1 tworzenie i rozszerzenie ofert wobec osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe, podmioty i organizacje

pozarządowe a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi.

Rodzaje działania:

3.1.1. ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów i organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba informatorów opracowanych przez samorząd zawierających dane teleadresowe podmiotów realizujących programy korekcyjno- edukacyjne,
- liczba osób skierowanych do udziału w programie,
- liczba osób, które ukończyły program.

Termin realizacji: 2016-2020

Kierunki działania:

3.2 interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

Rodzaje działania:

3.2.1. stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Realizatorzy: OPS, policja, oświata, pomoc społeczna GKRPA, służba zdrowia.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych formularzy „Niebieska Karta”- A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie,
- liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowania działań,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie,
- liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie,
- liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania.

Termin realizacji:2016-2020

3.2.2. opracowywanie i realizacja programów psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Kierowanie do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy, realizowanych na terenie powiatu, województwa.

Realizatorzy: zespół interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych do udziału w programie,
- liczba osób, które ukończyły program.

Termin realizacji: 2016-2010

3.2.3 badanie skuteczności programów psychologiczno- terapeutycznych oraz programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy.

Termin realizacji: 2016-2020

Obszar:**4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działania:**4.1.zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.****Rodzaje działania:**

4.1.1. organizowanie szkoleń, dofinansowywanie udziału w szkoleniach przedstawicieli:

- jednostek pomocy społecznej
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- policji
- oświaty
- ochrony zdrowia
- innych podmiotów będących członkami zespołu interdyscyplinarnego

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń
- liczba przeszkolonych członków zespołu interdyscyplinarnego

Termin realizacji: 2016-2020

VII Realizacja Programu:

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 dla Gminy Aleksandrów Łódzki” będzie koordynowany przez pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sekretarza Zespołu, pod nadzorem merytorycznym Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki.

VII Finansowanie:

Źródłem finansowania zadań „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016- 2020 dla Gminy Aleksandrów Łódzki ” są środki finansowe z budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu corocznie będzie zawarta w budżecie Ośrodka.

VIII Sprawozdanie z realizacji Programu:

Sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla

Gminy Aleksandrów Łódzki” za każdy rok jego obowiązywania przygotowuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki.

Sprawozdania będą składane do Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego w terminie do 31 marca każdego roku obowiązywania Programu.

Plan finansowy na realizację „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Aleksandrów Łódzki” na rok 2016:

W budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej planuje się zabezpieczenie kwoty 8.688 zł na realizację zadań wynikających z Programu:

Klasyfikacja budżetowa			Plan (w zł)
Dział	Rozdział	paragraf	
852	85205	4010 wynagrodzenia	6000
		4110 składki na ubezpieczenie społeczne	1041
		4120 składki na fundusz pracy	147
		4210 zakup materiałów	300
		4300 zakup usług pozostałych	100
		4410 podróże służbowe	600
		4700 szkolenia	500
Łącznie:			8688